

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če so natisne enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slovenščina na naših srednjih šolah.

Znani pregovor pravi: »Več jezikov znaš, za več ljudij veljaš!« Zato so tudi že pametni Nemci začeli misliti na to, naj bi se njihova mladina v srednjih šolah učila še kacega slovanskega jezika, zlasti v deželi navadnega. Dobro vedo, da je stokrat boljše, ako se dijak nauči kacega v Avstriji navadnega jezika, kakor pa če si glavo ubija s francoščino ali celo angleščino. Zaradi tega je letos sklenil deželni zbor moravski, da se na vseh srednjih šolah na Moravskem morajo dijaki učiti češkega in nemškega jezika. In v tem deželnem zboru imajo Nemci večino.

Kako pa je pri nas na Štajarskem? Že lani je deželni zbor sklenil, naj bi se na graški realki učil slovenski jezik, da se ponudi dijakom pa tudi raznim uradnikom priložnost, naučiti se slovenščine. Letos je deželni odbor v deželnem zboru poročal, da se nihče noče učiti v Gradcu slov. jezika. Kateri Nemeec naj se pa uči slovenski jezik, ako naš mili jezik nemški liberalni in nacijski časniki toliko grdi? Kaj pomaga, ako ti časniki danes slovenščino priporočajo, češ, da bodo na Spod. Štajarskem potem le nemško misleči uradniki, drugi dan pa zopet udrihajo po pismeni slovenščini, češ, priprosto ljudstvo je niti ne razume?

Kdor hoče pri nas na Spod. Štajarskem biti uradnik, on torej mora znati slovenski, to nekoliko priznavajo ti Nemci, mi Slovenci pa vedno in vedno to zahtevamo. Zato nimamo nič proti temu, ako se nemški dijaki učijo v gimnazijah, realkah in učiteljskih slovenščine. Saj nam je znano, da so se nemški dijaki pred kakimi 30 leti tudi morali slovenski učiti.

Ko so naši vrli deželni poslanci bili letos primorani, zapustiti deželni zbor, predlagal je par dni pozneje konservativni poslanec prelat Karlon, naj se na spodnje-štajarskih srednjih šolah uvede obligatorno učenje obeh deželnih jezikov. Slovenski dijaki se tako morajo učiti nemščine, vsled tega predloga bi se torej nemški dijaki po naših srednjih šolah morali učiti slovanskega jezika. Te dni poročajo nekateri časniki, da res namerava naučno ministerstvo v bodočem šolskem letu uvesti na srednjih šolah štajarskih za vse dijake učenje obeh deželnih jezikov.

Ako se bode res slovenščina uvedla na naših srednjih šolah kot obvezni predmet, zakaj pa je na Spod. Štajarskem toliko nemških ljudskih šol, kjer otroci niti slovenske besede slišati ne smejo? Nekdaj so se otroci v nemških ljudskih šolah na Spod. Štajarskem vsaj slovenski brati naučili. Nočemo terjati, naj se slovenščina v teh nemških ljudskih šolah za vse uči kot obvezni predmet, pač pa za nemške otroke kot neobvezni, za slovenske, katerih mnogo take šole obiskuje, pa kot

obvezni predmet, da se bodo vsaj slovenski dobro brati navadili.

Ako se bode slovenščina učila kot obvezni predmet na naših srednjih šolah, vprašamo, kdo ima od tega korist? Odgovoriti mora vsakdo, da le nemški dijaki! Nekateri mislijo, da se bode z ono ministersko naredbo pokopalo celjsko vprašanje. Ker mi Slovenci od te ministerske naredbe nimamo nikakega dobička, zato nikakor ne smemo nehati z zahtevanjem: Mi hočemo na celjski gimnaziji ali štiri slovenske paralelke ali pa slovensko nižjo gimnazijo!

Javni shod v Grižah.

Javni shod žalskega slov. katol. delavskega društva v Grižah se je 21. aprila t. l. res vršil sijajno. Najprej moram omeniti, da so socijalni demokrati napeli vse moči, da bi ta shod preprečili. Pri belem dnevu so vabila s hišnih voglov trgali; vse zastoni, naše ljudstvo je zavedno in katoliško. To so tudi pokazali vrli Grižani, ker se je zbralo na belo nedeljo k shodu nad tri sto delavcev in njihovih prijateljev tako, da nam je prostora primanjkovalo. Slednjič so prilomastili, kakor tropa obadov, vsi žalski in par celjskih socijalnih demokratov, češ, jih bomo že »prehauptali«.

Podpredsednik, č. g. Ulčnik, otvori zborovanje in izvrstno opisuje namen slov. katol. delavskega društva v Žalcu. Ko je končal, vpraša, če ima kdo kaj dostaviti. Hitro se oglasi g. Zarnik, krojač iz Celja. Hotel je obširno govoriti. Uvod bil je precej dolg; takoj pa udrihne čez šole in sv. vero, na kar mu predsedništvo prepove govoriti. Za tem je g. Hribar v krepkem govoru pobijal socijal-demokratske ideje in ugovore.

Nato je govoril velikošolec gosp. Jak. Antloga iz Gotovelj. Govoriti mu je bilo o cerkvi in njenih sovražnikih. Opirajoč se na zgodovino, je jasno dokazal, da cerkev ni nikdar nasprotovala svobodi, omiki, vedi, domoljubju itd., pač pa ima za vse to že od nekdaj neveljive zasluge. Prepričal nas je o važnosti in potrebi držav. Pokazal nam je mišljenje socijal-demokratskih voditeljev iz njih lastnih spisov in govorov ter je njih krive nazore z domačimi izgledi osmešil in popolnoma ovrgel.

Pa glejte! že zopet se oglasi prejšnji nasprotnik, g. Zarnik. Ker je spet začel o šoli in rekel: naj bi se otroci ondi mesto drugih predmetov postave učili, vzela se mu je na splošno zahtevanje beseda. In socijalni demokrati so popolnoma poraženi in poparjeni odšli.

Ko se je prebral brzojavni pozdrav č. g. Dekortija, zaključil č. g. M. Ulčnik zborovanje, omenivši, da nasprotnikom iz srca odpušča, saj je v nasprotniških na-

čelih tudi nekaj zdravega jedra in v tem smo si jedini, da mi in oni težimo po zboljšanju propadlega delavskega stanu. — H koncu je društveni pevski zbor zapel »Delavsko pesem« in krasno Sattnerjevo »Na planine«, s čemur je pokazal, koliko se z marljivostjo v kratkem času doseže. Veseli smo se razšli, radujoči se tako sijajnega uspeha.

G—i.

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

Ko je osirotela lavantinska škofija l. 1889. dobila zopet višjega pastirja, in so škofijsko stolico zasedli prevzvišeni knez in škof Mihael, bila so zopet zgovorna usta kapitolskega vikarja Kosarja, ki so navdušeno pozdravila novega vladiko in svečano blagrovala njihov prihod, rekši:

»Čast vam bodi, prevzvišeni in prečastiti knez in škof, ki pridete in ker pridete v imenu Gospodovem! Kakor ste nekdanj pohvalno služili svetlega cesarja, tako zdaj prejmite vodstvo duhovne vojske v naši škofiji. A tudi mi, svetli knez, približujemo se Vam v imenu Gospodovem in Vašo škofijsko stolico trumoma obdajamo, da Vam v prisotnosti cerkvenih in državnih oblastij, v imenu duhovništva in vernega ljudstva, kakor smo dolžni in se spodobi, prisezamo zvestobo. . . . Radostno Vam danes prinesemo v dar otročje spoštovanje, katero smo Vam, kakor duhovnemu očetu in predstojniku dolžni; za vselej obljubimo duhovno pokorščino, ki nas veže na Vas, voditelja in višjega pastirja našega; v znak ljubezni in duhovne edinosti poljubljamo Vam posvečene roke; ista ljubezen naj nas odslej veže, da smo z Vami eno duhovno telo, čegar glava je Kristus. . . . Sv. apostol Peter je nekdanj rekel Gospodu: Za teboj pojdem, kamor koli greš, — in če mi bo umreti s teboj! Polni vere in zaupanja v Boga, mi danes ponavljamo isto obljubo ter pravimo: Prevzvišeni knez, za Vami pojdemo, kamorkoli greste, in če bi nam bilo umreti z Vami! . . .

Še nam je v spominu, kako potem pri slavnostnem obedu hiti trgati cvetlice, da z njimi oveseli novega pastirja, in kakor se mu mudi, vezati vence ter opletati prestol mladega škofa, govoreč zdravico, kakor je bila brati v »Slov. Gosp.« l. 1890. na str. 98.

Ocenjujoč toliko udanost in ljubezen, so pa tudi škof prelata po vrednosti odlikovali ter ga očitno in glasno očetovskega svojega prijatelja imenovali. Ko nam je nemila smrt nenadoma pokosila preblagega gospoda, govorili so mu višji pastir sami nagrobno besedo, katero njim je očitno narekovala topla in hvaležna ljubezen do pokojnika.

»Kakor gromov udar — rekli so — pretreslo je naša srca brzojavno poročilo: Stolni dekan Fran Kosar so mrtvi! In danes smo se v tej Gospodovi hiši zbrali, da bi poslednjikrat častno spremili moža po božji volji in duhovnika Gospodovega, kateri nam je vsem bil neizrečeno mil, ljub in drag. . . . V Gospodu žalujoči poslušalci! Dobro vem da je pokojnega gospoda ponižnost prikrivala vse, kar bi njim nečimerno človeško hvalo donášalo. Vendar pa je prav in primerno, ako zvestega služabnika Gospodovega po smrti po zasluženju poveljujemo, ker s tem poveljujemo le Gospoda, kateri je v svojih služabnikih hvaljen in čiščen zaradi mnogih in velikih milostij, katere jim je podelil. . . . Bili so izvrsten mašnik. To spričuje udanost sv. očetu, spoštovanje in zvestoba svojemu škofu, požrtvovalna pokorščina v cerkvenih naredbah, žalost, ki jih je napadla, ako so videli, da so sv. materi cerkvi njeni lastni

otroci krivice prizadevali. . . . Tako nam je smrt pograbila onega, ki so nam bili neizmerno ljubi in dragi. . . . Predno tri lopatice blagoslovljene zemlje položim na krsto svojega očetovskega prijatelja, modrega svetovalca in neutrudljivega sodelovalca v vinogradu Gospodovem, priporočam jih kar najbolj živo, v pobožno molitev, za katero nas vse v svoji oporoki prosijo. . . . Ime Frana Kosarja bode se vedno s častjo imenovalo v lavantinski škofiji in še daleč čez njene meje. »Njihov spomin bo blagoslovljen«.

† Franc Ferencak.

Žalostno so zapeli zvonovi dobovski dne 28. marca t. l. in naznanili prežalostno vest, da nekdanjega vlč. g. dekana in mestnega župnika brežiškega, Franca Ferencaka, ni več med živimi. Zaplakali so sorodniki, zaplakali prijatelji njihovi, ko se je raznesla ta novica.

Pokojni gosp. Franc Ferencak so se rodili pri Brežicah v Dobovi l. 1820. Imeli so dobre, skrbne starše, kakor so nam sami večkrat pravili. Zlasti pa so imeli pobožno, krščansko, a zelo hudo mater, ki so gojili na skrivnem to željo, da bi njih Franček kedaj postal mašnik. Domačo šolo dobovsko zapustivši, so se podali v latinske šole v Novo mesto, kjer so imeli v ondotnem frančiškanskem samostanu dobrega prijatelja, ki jim je pomagal pri učenju. Gospod Franc pa so se tudi dobro učili; kajti kmalu so imeli za seboj 8 latinskih šol. Hoteli so se posvetiti posvetnemu poklicu. Toda Bog jim pošlje kot svarilno znamenje bolezen, ki je zelo huda, skoraj smrtno nevarna bila. Po boleznih so se na željo materino obrnili v bogoslovje, ki je bilo takrat v Celoveu na Koroškem. Večkrat so nam pokojni gospod pripovedovali, kako hudo se jim je godilo ob njihovem vsprejemu v duhovnišnico; kajti šole bogoslovne so se ondi že pričele, oni pa so prepozno prišli. Niso imeli posebnega upanja, da jih sprejmejo, zlasti, ker so bili vodja bogoslovju gosp. Fridrich, ojster in natančen gospod, ki so človeka že na prvi hip spoznali, koliko velja. Vendar je bila njih prošnja le uslišana, ker njih dobra mati so doma neprenehoma molili in celo stvar izročevali Materi božji dobovski. Gospod Franc so peli v svoji rojstni fari v Dobovi novo mašo l. 1845.

Prvo službo kaplansko so dobili v Solčavi. Od tod so prišli na Koroško v Grebinj, potem k Devici Mariji na Jezeru, potem na Štajarsko v Sromlje, Ponikvo, v Šmarje in Žalec. Zlasti zadnja kaplanska služba jim je bila nepozabna. Radi so pripovedovali, kako radi so jih imeli ljudje v Žalcu. Nabrali so v dveh dneh nad 800 gl. za župno cerkev, katero so dali preslikati. In ravno s tem so se tedanjemu knezoškofu Slomšku zelo prikupili.

Kmalu je prišel čas, da so prijeli za svojo lastno žlico, postali so župnik. Imeli so posebno srečo, kajti izmed 16 prošnjikov za Kostrivnico so bili oni najmlajši, pa so jo tudi dobili, kjer so od l. 1858.—1875. ostali. Od l. 1875.—1892. jih vidimo v Vojniku, kjer je bilo mnogo dela in veliko skrbi, zlasti trebalo je staviti novo cerkev. Po njihovem prizadevanju so res že pričeli s temeljem. Toda njih bolezen in druge neprijetne okoliščine jim niso pripustile izpeljati načrta. Komur je znana vojniška župnija, ve, kako težavna in obširna je. To so čutili gosp. Ferencak, ko so jim vzeli družega kaplana, ko je duhovnikov manjkalo. Želeli so si zato priti v mirno zavetišče, najrajši kam blizu svojega rojstnega kraja. Ta prilika se jim je ponudila, ko je bila mestna župnija Brežice izpraznjena. Prosili so zanj in tudi dobili. Podelili so jim jo sedanji milostljivi knezoškof, ki se nekdanj v Vojniku pri njih kaplanovali, na kar so ranjki gospod vedno bili ponosni.

Toda dolgo niso bili na novi službi v Brežicah kot mestni župnik in dekan, le 1892—1894. Njih telesne pa tudi duševne moči so jim začele pešati, zlasti spomin. Zavaljo tega so se v stalni pokoj podali. Preselili so se v svojo lastno hišico v Brežicah, kjer so mirno čakali svoje zadnje ure.

Pogostoma jim je prihajalo slabo, zlasti hudo jih je mučila srčna vodenica. Bilo je 28. marca t. l.; zopet jim je nenavadno hudo prišlo. »Zdaj je pač zadnja!« so rekli. Gosp. zdravnik pride in pove, da zdaj je nevarno. Gospoda sprevidijo s svetimi zakramenti. Zvečer ob 10. uri je nehalo biti njih blago srce.

V soboto, 30. marca, je bil slovesen sprevod v Brežicah. Udeležilo se ga je 14 posvetnih čč. gg. duhovnikov in več čč. oo. redovnikov. Vrli pevci čitalnice slovenske, katere podpredsednik so ranjki bili, so jim zapeli v cerkvi milo nagrobno. Kaj ganljivo pa so slovo govorili vlč. g. Henrik Verk, dekan videmski, ki so sprevod vodili. Bili so nekdanj rajnemu gospodu strežnik pri sv. maši v Kostivnici, zdaj pa njihov naslednik. Ker so gosp. Ferenčak vedno željo imeli, v Dobovi biti pokopan, se jim je ta želja tudi spolnila.

Rajni gosp. Ferenčak so bili zelo gostoljubnega in postrežljivega srca. Radi so zahajali v družbo duhovnikov in bili vedno dobre volje; kadar so nam kaj iz svojega življenja pripovedovali, pristavili so vselej kaj mičnega in podučljivega. Zadnje dni življenja so se čutili zelo zapuščenega. Svoje zemske reči so o pravem času uravnali. Cerkev dobovsko so postavili za glavnega dediča. Tudi svojih sorodnikov niso pozabili. — Letos bi bilo ravno 50 let, od kar so primicirali. Željno so pričakovali onega dne, da bi obhajali v Dobovi zlato mašo. Toda Bog jih je rešil teh skrbi. Naj v nebesih pojejo večno glorio!

J. Sušnik.

Gospodarske stvari.

Vzgoja sadnih divjakov.

Prvo in najpotrebnejše je, da posestnik, ki drevje sam cepi, si doma vzgoji močne, dobro vkoreninjene in zdrave divjake. Iz starih in gozdnih divjakov nikoli zaželenega uspeha ne bo. Divjake si najlože iz semena vzgojimo, seme ali pečke se najlože dobijo pri »prešanju«. Stisnjene tropine se na rešetu presejejo ter seme na soncu ali na zračnem prostoru na tanko razgrnjeno večkrat premeša in posuši. Da bo seme kalilo, spozna se, ako je belo in sladkega okusa, kadar se pregrizne. Sadno seme potrebuje čez pol metra globoko prekopano, dobro pregnojeno zemljo. Dobro in potrebno je, v grede zasekano trnje in brinje pomešati, da miši odganja, in v tako pripravljeno zemljo se jeseni seme poseja in z gnojem potrosi. Tudi je dobro, seme poprej v apno in pepel povaljati, da se pečk miši ne lotijo.

Če pa hočemo spomladi sejati, mora se pa seme pred novim letom z vlažnim peskom našipati v zaboj, kateri se v vlažno klet spravi ali pa meter globoko v zemljo pokoplje. Spomladi se zaboj iz zemlje vzame in scimano seme v grede poseje. Pregoste rastline in plevel se mora večkrat opleti in v suši zamakati. Rast tudi močno pospešuje, če v deževnem vremenu z gnojnico poškropiš. Na tak način si lahko na majhnem prostoru dovolj lepih močnih divjakov vzgojiš ter jih za vsako cepljenje pri rokah imaš, in so že prvo leto za cepljenje močni dovolj. Slabši divjaki se pa drugo spomlad v vrste, 60—70 cm narazno, presadijo in poleti okulirajo.

F. P—k.

Posojilnica v Celju je imela denarnega prometa 1894. leta 1,875.664 gld. 70 kr. Pristopilo je v teku leta 1894. novih zadrušnikov 405, kateri so vplačali deležev 3923 gld., izstopilo je 56 zadrušnikov ter vzdignilo deležev 650 gold., število zadrušnikov se je torej pomnožilo za 249 in vplačani deleži za 3273 gld. Koncem leta 1893. je bilo 2668 zadrušnikov, kateri so imeli vplačanih deležev 34.486 gld., in je bilo torej koncem leta 1894. zadrušnikov 2917 in vplačanih deležev 37.759 fl. Hranilnih vlog se je leta 1894. vložilo 512.312 gld. 41 kr., vzdignilo pa se je 418.962 gld. 17 kr., torej se je več vložilo za 93.350 gld. 24 kr. Kapitalizovane obresti za leto 1894. znašajo 38.327 gld. 23 kr., in stanje vlog koncem 1893. leta 971.655 gld. 86 kr., torej je stanje vlog koncem 1894. leta 1,103.333 gld. 39 kr.

Žitne cene v Mariboru od 20. do 27. aprila. Po hektolitrih: pšenica 5 fl. 55 kr., rž 4 fl. 70 kr., ječmen 4 fl. 66 kr., oves 3 fl. 40 kr., turšica ali koruza 5 fl. 30 kr., proso 4 fl. 60 kr. in ajda 4 fl. 80 kr.

Sejmovi. Dne 4. maja v Stradnu, pri Št. Juriju ob juž. žel., v Gornjem gradu, pri Sv. Trojici v Slov. gor., v Poličanah (svinjski sejem), v Svičini in Slov. Bistrici. Dne 6. maja pri Sv. Petru pri Cmureku, na Ponikvi, Vidmu, v Vržeju in Mariboru (tudi konjski sejem). Dne 7. maja na Podplatu in v Celju. Dne 8. maja v Polju in Imenem (svinjski sejem). Dne 9. maja v Arnožu in na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem). Dne 10. maja v Brežicah.

Dopisi.

Iz Ljubljane. (Po potresu.) Sedaj, ko tukaj šest komisij pregleduje poslopja, se lahko vsakdo prepriča o velikanski škodi, katero je povzročil velikonočni potres. Ako se pomisli, da so za dolgo časa uničene cele vrste raznih rokodelstev in trgovin, smemo pač reči, da vsa škoda v Ljubljani znaša nad 5 milijonov gold. Nad 10% hiš bode se moralo podreti in 80% hiš z velikimi stroški popraviti. Razven te neizmerne škode pa še nas skoro vsak dan novi sunki plašijo. Tako se je zadnje nedeljo popoldne ob 5. uri zaslislalo podzemeljsko bobnenje in kmalu nato se je precej močno zemlja stresla. Še hujše je bilo v torek zjutraj ob 1½/2. uri. Ta sunek je bil močen in je po hišah spavajoče ljudi tako prestrašil, da so nekateri kar bežali na ulice. Zjutraj okoli 5. ure je bil rahlejši sunek. Dal Bog, da se zemlja pomiri! Ravno ti ponavljajoči se sunki so bogatejše meščane primorali, da se jih je kaceh 3000 izselilo na Gorenjsko ali pa celo v Gradec in na Dunaj. Okoli 10 tisoč ljudi pa ne more prebivati po svojih hišah. Ta torek je še 207 družin (2834 oseb) bivalo v 166 železniških vozovih, 27 barakah in 35 šotorih. Nove barake še se vedno stavijo. Pri stavljanju barake se je pred tednom ponesrečil pijonir Bajs, da je dan pozneje umrl. Hvala Bogu, da še je zdravstveno stanje povoljno. Najbolj se je bati legarja ali pa griže. Hrano dobiva 6000 ljudij vsak dan v javnih kuhinjah. Tudi zadnje nedeljo je bila služba božja pod milim nebom. Od cerkev ljubljanskih je najbolj poškodovana prej toliko krasna šentjakobska, pa tudi frančiškanska in trnovska. Po cerkvah je potres škode napravil za 250 tisoč gld. Res, hudo nas je zadela šiba božja! Pa tisto roko božjo, ki nas tepe, moramo hvaležno poljubovati, ker nam je povsod vzbudila toliko usmiljenih src, zlasti na Dunaju in po vsem Slovenskem. Naj Bog vsem dobrotnikom stoterno povrne, naj jih varuje šibe potresa!

Iz Ljutomera. (Pred volitvami.) V soboto, 4. t. m. hočemo se gledati s svojimi nasprotniki od obličja do obličja na volišču. Slovenski občinski volilci se bodo zbrali ob 8. uri v gostilnici g. Vaupotiča ter skupno se potem podali na kraj volitve. Kdor ima le nekoliko čuta pravice, kdor le količkaj čuti s Slovenci, ne bo manjkal pri volitvi. Krivice, ki se godijo ljutomerskim volilcem, razjasnile so se dovolj po slovenskih časnikih, še natančneje pri zadnjem volilnem shodu. Krščanska dolžnost vsakega je, zabranjevati krivico. Volilci, spoznajte to dolžnost zdaj ob volitvi! — Dobro si pa hočemo zapomniti in tudi objaviti imena tistih, ki so glasovali proti Slovincem ali se odtegnili volitvi. Judeževi t. j. Frančkovci groši utegnili bi prinesiti britko kesanje! Naše geslo je: »Kdor ni z nami, je proti nam«.

Od Male Nedelje. (Krempeljnov spomenik.) Da bi se že enkrat ponesrečeno podjetje izvršilo ter se pokojnemu mnogozasluznemu malonedeljskemu župniku in slovenskemu zgodovinarju Antonu Krempelju postavil dostojen spomenik, ustanovil se je letošnja zimo v ta namen odbor, ki se je obrnil do slovenskih narodnjakov s prošnjo za prostovoljne doneske. Do zdaj so se tej prošnji odzvali nekateri gospodje z obljubljenimi doneski, drugi pa so odboru že svoje darove poslali; namreč: rodoljub od Male Nedelje 50 gld., bl. g. Fran Hrašovec, vpok. sodnik, 5 gld., č. g. Matija Wurzer 2 gld., č. g. Marko Tomžič 1 gld., č. g. Jožef Weixl 1 gld., družba pri Sršenu 12 gld. 45 kr. Odbor se za te darove srčno zahvaljuje in prosi še daljnih darov. Spomenik je že naročen v Ljubljani in bode se postavil dne 11. avgusta t. l., če kakšen zadržek vmes ne pride. Razume se, da bode pri tej priložnosti tudi primerna cerkvena in narodna svečanost pri Mali Nedelji. Kakor se kaže, vlada celo med prostim narodom v naši okolici veliko zanimanje za to podjetje, zato je upati, da bode se zdaj ne le dostojen spomenik zaslužnemu pokojniku postavil, ampak da bode tudi ta svečanost Krempeljnova v tem narodno-probujenem kraju veličastna.

Iz Črešnjevca. (Konec wisiačovanja.) Lani je bila pri nas grozna toča; ozimne setve so letos splošno slabe, deloma uničene, jarina se je pa pozno posejati dala, in kakor se kaže, ne moremo kaj dobrega upati. Posebno za kmete se zmiraj k slabšemu obrača; za tega krušnega očeta se pač nihče prav ne briga. Vrh tega smo še prestali velik strah ob potresu; — ali hvala Bogu, da se nam tako ni zgodilo, kakor se bere o Kranjski. V narodnem oziru se je pri nas v zadnjih letih dosti — predruščilo in poboljšalo. Vse bi bilo zdaj urejeno, samo nekaj starih koštrunov je še tukaj, ki zopet rogovilijo, pa se jim prav ne poda. Naš lepi Črešnjevec je bil dolga leta na slabem glasu. Priteplo se je nekaj tujcev, kateri mir kalijo, in bi radi domačine strahovali. Z njimi se je bil tudi nemško-liberalni duh urinil, čeravno nemški prav slabo bleketati znajo. Dobili so ti pajdaši celo za nekaj časa občinstvo v roke. Bili so takrat posebno za narodnost in za občinsko pomoženje prav žalostni časi. — V vsakem oziru slabo je bilo od leta 1880. do 1890. za znanega Wisjaka ali Püsta, kateremu se je bil pridružil takratni nadučitelj. Ta sta bila ptiča! Znala sta jo sukati, prvi kot župan, drugi kot pisar. — Ne samo narodne razmere, temuč celo občinski denar je bil v nevarnosti. — Slovence je prvi napadal po krémah in razsajal, da je bila groza. — Pravili so, da mu skratelj denarje nosi, in ko so že vrabčji na strehi čivkali, da se občinskemu denarju krivica godi, potem so bili občani drugih mislij. Dokazalo se je, da sta ta dva poštenjaka v štirih letih 750 gld., oziroma 550 gold. občinskih denarjev za-se obdržala. Bila bi namreč morala ta denar v večjih zneskih v graško hranilnico za neki dolg poslati, ali to se ni zgo-

dilo. Ko bi vedeli, gospod urednik, kako sta jo sukala Wisjak in njegov pisar v tej tožbi, seveda ni vse nič pomagalo, bi se smejali! V veliki zadregi sta tajila sprejem teh denarjev od vrhloške in pretreške občine, tajila sta na pobotnicah lastnoročne podpise, in kaj še več! Po takem se je lahko z voli barantalo in v krémah razsajalo; toda krivica je prišla na dan. Pa o tej reči prihodnjič več.

Od Velike Nedelje. (Proč z nemškim »fajerverom«.) Opozarjali smo že enkrat na nevarnost, ki preti slovenskemu jeziku pri nas vsled tega, ker se je tukaj ustanovilo nemško požarno društvo. Ker ne morejo ljudij drugače naloviti, pravijo: »Le nemški »fajervehr« bomo napravili, drugače pa ostanemo Slovenci!« To pa je neumnost! Dragi rojaki! Od predi se vam sladkajo, samo da bi ne odstopili od društva, zadi pa se norčujejo in pravijo: »Ta je toliko dolžen; ta toliko; temu bodo še letos prodali; ta ima toliko »vekseljnov« itd.« S tem kažejo, kako prijatelji da vam so! Njim je le za to, da bi imeli komu zapovedovati, ne da bi kaj koristnega napravili, ter se iz našega uboštva norčujejo. Odkod pa so ti ljudje obogateli? Od nas! Obrnite tem ljudem hrbet, saj se je že osnovalo za okolico volikonedeljsko s sedežem v Trgovišču drugo požarno društvo, ki bode slovensko. Poleg tega pa se bodo tisti, ki to želé, tudi lahko vadili nemške komande. Toraj vsi, ki nočete biti sužnji tem mogotcem, nego hočete ostati zvesti Slovinci, pristopite k nam, ali pa vsaj teh ne podpirajte, ki so spredi sladki, zadi pa se vam rogajo! Dragi rojaki! Zakaj se date zapeljati od ljudij, ki delajo vse na svoj dobiček, da bi več stržili in stočili, a vaš blagor jim je deveta briga? Pokažimo jim, da mi nismo njihovi hlapci! Za sedaj še samo vprašam, kaj bi neki rekli Nemci, ko bi Slovenec prišel v nemško vas ter tam hotel ustanoviti slovensko društvo? Najbrž bi ga poslali v norišnico. Mi Slovenci pa naj imamo take ljudi za najbolj pametne, ki nam hočejo napraviti nemško društvo, seveda v našo škodo? Torej proč od takega pogubnega in za naš slovenski kraj nečastnega društva!

F. O.—i.

Iz Cirkovec. (Občinske zadeve.) V nedeljo, 28. pr. m., so pri nas imeli začasno volitev »rihtarja«. Odstavili so že lani pravega občinskega predstojnika in so ga dali — v šolo. Namestnik njegov, A. Greif, je »paševal« do zdaj. Bile so občinske volitve v sredi meseca grudna l. l. Zoper nje so gornjaki rekurirali — pa še zdaj ni rešeno. Zato pa, ker najbrž Greif ni dobro županoval, je glavarstvo zapovedalo, da naj se voli začasni občinski predstojnik. In res, dozdajšni namestnik predstojnikov pograbi obč. odbornike in ti volijo in vzamejo Koca, da bi z njim pokrili vse svoje blizu štiriletne grehe. Pa če vzamete vse koce in plahite cirkovške občine, na dan, na svetlo mora, kar je storila na sramoto cirkovške občine Kušar-Greifova »rihtarja«.

Z Vranskega. (Potres) na veliko noč je tukaj veliko straha in škode napravil. Bila je grozna ura — strašna noč. Kadar se bodo moči nebeške gibale, bode velika stiska. Vse je zbegano planilo iz počivališča in plaho se oziralo po pomoči. Strah in groza se loti vsakega. Živina začne tuliti, ko se zemlja vedno trese. Med groznim ropotom se udirajo in podirajo dimniki in pokajo stene. Med vsemi hišami in poslopji je pa najbolj poškodovan farovž, sodnijsko poslopje in pa hiša gosp. učitelja Megliča. Farovž je tako razpokan, da se je č. g. župnik moral iz svojega stanovanja preseliti. Po izjavi strokovnjakov bodo morali prvo nadstropje podreti in novo zidati. Nepoškodovano pa ni v trgu nobeno poslopje. Ker se ni mogla v noči škoda potresa in razdjanost pregledati, se niso upali na velikonočni ponedeljek sv. opravila v cerkvi obhajati; vendar pa cerkev

ni toliko poškodovana, ampak prekrasna slikarija se je po potresu na oboku precej olušila. Sv. opravilo so pa imeli v Šventnerjevi kapeli; in v tej kapeli se zdaj zbirajo prebivalci vsaki večer, da pobožno molijo, naj bi nas ljubi Bog varoval šibe potresa. O, ko bi le uslišani bili. — Po visokih hribih se je potres močno oglasil, vendar ni nikjer zdatne škode napravil. Čuditi se pa moramo, da nobene vranske podružnice pretresel ni. — Zavoljo potresa je bil koncert pri Sv. Juriju pod Tabrom precej slabo obiskovan.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar pridejo dne 6. maja v Ljubljano in ondi ostanejo ves dan. — V državnem zboru poslanci razpravljajo o davčni preosnovi in o raznih interpelacijah. Poslanec Sokol je predlagal, naj vlada umakne razglas češkega cesarskega namestnika, kako se naj goji po šolah verska in narodna strpljivost. Ali Mladočehi so ostali v manjšini. — Zadnjo nedeljo je bil občni zbor katoliškega šolskega društva. — Dunajski odbor v pomoč Ljubljani je do 29. aprila nabral 32 tisoč gld.

Gornjeavstrijsko. V Lincu so pri dopolnilnih občinskih volitvah v tretjem razredu zmagali trije nemški nacionalci in dva liberalca. Da niso konservativci delali ovir krščanskim socijalistom, zmagali bi najbrže krščansko-socijalni kandidati.

Štajarsko. Izredna profesorja na graškem vseučilišču dr. Adolf Jarisch in dr. Oton Drasch sta postala ondi redna profesorja. — V Mariboru se je dne 26. aprila ustanovilo katoliško delavsko društvo in je dne 28. t. m. imelo društven večer.

Koroško. Mil. knezoškof krški in deželni predsednik sta izdala poziva, naj se nabirajo milodari za po potresu poškodovane kraje na Kranjskem. — Nemška družba sv. Jožefa, podobna Mohorski družbi, šteje letos že 10.000 udov, dočim jih je lani imela 6000.

Kranjsko. V kamniškem okraju je potres o veliki noči napravil škode za jeden milijon gold. — Zadnjo soboto je bil v Ljubljani minister notranjih zadev, markiz Bacquehem. Mnoga poslopja si je ogledal ter rekel, da ni mislil, da je škoda po potresu tako velika. Obljubil je mestnemu zastopu zdatno državno pomoč. — V Ljubljani se je iz vseh 3 strank ustanovil pomočni odbor za Ljubljano in okolico. Bratski razpor je moral prenehati.

Primorsko. Prva slovenska porotna obravnava v Gorici se je na veliko jezo laških zagrizencev vršila te dni. — Dne 2. maja pojde posebna deputacija z Goriskega k svetlemu cesarju zaradi zgradbe predelske železnice. — Volitve volilnih mož so se v pazinskem političnem okraju izvršile prav povoljno za hrvatsko stranko. Tudi duhovščina je prišla polnoštevilno na volišče.

Ogersko. Kakor je bilo pričakovati, zopet je v Nitri izvoljen bil vladni kandidat, ali le z večino 76 glasov. Pa še ta zmaga se je dosegla le s krivičnim postopanjem volilne komisije. — Poslanska zbornica je zopet sprejela predlog o enakopravnosti židov. Gospodarska zbornica bode pa ta predlog zopet zavrgla; kajti potovanje papeževega poslanika ali nuncija pomeni prekrat v zgodovini ogerski. Boj proti sedanji vladi je dobil nove moči.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče Leon XIII. so izdali apostolsko pismo o zedinjenju anglikanske cerkve s katoliško. Pismo je

na Angleškem vzbudilo veliko zanimanje. Naj obrodi mnogo sadu!

Italijansko. Bivši minister Giolitti, ki je že mnogo izdal o goljufijah pri rimski banki, bi naj prišel pred navadno sodišče. Zoper to pa je ugovarjal, in te dni je razsodilo najvišje sodišče, da mora po ustavi poslanska zbornica v to privoliti. Ako se Crispi obrne do zbornice, bode še več sleparij prišlo na svetlo.

Belgijsko. Kralj je zelo bolehen ter se je podal na Italijansko. Ako kralj umrje, postala bode Belgija najbrž republika. Skoro gotovo bode v slučaju kraljeve smrti prišlo do krvave domače vojske.

Angleško. Vlada se noče pridružiti nobeni evropski državi proti Japoncem, ker Angleži nimajo škode, če se povzdigne japonska veljava. Danes ali jutri še se lahko zvežejo z Japonci zoper koga družega.

Nemško. V draždanskem volilnem okraju kmet-skih občin je zmagal socijalist Horn. Ta volitev je pokazala, da se socijalizem v Nemčiji močno širi tudi med malimi posestniki. Ali vlada je tega sama kriva, zakaj pa za te nič ne stori?

Srbsko. Pred tednom je začela zborovati skupščina. Vlada pa tujih dopisnikov ne pusti v Niš, ker se menda boji, da bi svet kaj nepovoljnega ne zvedel iz skupščine. Govori se, da bode dobil Milan letne pokojnine 800.000 frankov, Natalija pa 500.000. Milan do pokojnine nima nobene pravice več, ker je že pred leti celo dobil.

Azija. Nekaj kitajskih generalov hoče, da se nadaljuje vojska. Ako kitajski cesar potrdi sklenjeno mirovno pogodbo, bati se je vojaških nemirov. — Oni torej so zastopniki Rusije, Nemčije in Francije pri japonskem ministru vnanjih zadev ugovarjali oni točki mirovne pogodbe, ki prepušča Japoncem kos kitajskega sveta. Zlasti Rusi so na svetaželjne Japonce močno nevoljni.

Za poduk in kratek čas.

Uzroki potresov in potres v Lizboni 1755.

Učenjaki navajajo tri glavne uroke potresov in po teh uzrokih razločujejo tudi tri vrste potresov. Kot prvi vzrok navajajo vodo, katera polagoma izdolbe podzemeljske jame in dupline, katere se sesujejo in tako povzročijo potres. Taki potresi se vršijo tudi v krajih, kjer rudokopi izpodkopljejo zemljo, ki se večkrat usede in udere z velikim ropotom. Taki potresi so vedno krajevni in se ne raztezajo na obsežno ozemlje.

Druge vrste potresi so v zvezi z delovanjem ognjenikov ali gor, ki ogenj plujejo. Take potrese povzročajo navzgor prodirajoči plini, sopari in izmeti raztopljenih tvarin. Kedar te sile dobijo izhod, potem ponehajo potresi. V deželah, kjer so ognjeniki, taki potresi redno naznanjajo izbruh in izmet teh ognjenikov.

Takozvani tektonski potresi pa nastajajo, ker se zemlja znotraj polagoma ohlaja in stiska. Vsled tega krčenja in stiskanja zemlja poka v notranjem ter se seseda, in to povzroča potrese. Te vrste potresi so navadno najhujši, ker z njimi delujejo ognjeniki.

Jeden najhujših potresov je bil 1. novembra 1755 v Lizboni na Portugalskem, stresal je dvanajestino zemeljske površine. Lizbona je bila tedaj cvetoče in bogato mesto z 41 cerkvami in mnogimi palačami, katerih največja je bila takozvana arabska. Na vseh svetnikov dan 1755 je bilo jasno nebo, solnce je prijazno sijalo, zrak je bil miren in čist brez vetriča. Ljudje so bili večinoma v cerkvah, kar prične okoli 9. ure grmeti po ulicah, nato močan sunljaj in valovito zibanje zemlje,

med tem s strašnim ropotom grmé cerkve, palače, hiše in koče na tisoče ljudi, katere žive pokopljejo razvaline. Nobeno pero ne more opisati strahu in krika prebivalcev, ki so zmedeno dirjali po trgih pod milo nebo ali pa v poslopja, ki so ostala še cela. Prvi sunek je popolnem razrušil kraljevo palačo in pa krasni jezuitski samostan, čegar prebivalci so bili mrtvi do zadnjega.

Na tisoče ljudi, koprnečih na trgih in ulicah, je pobila opeka, tramovje in zidovje. Ker ni bilo mogoče hitro odnašati podrtin in groblja, umirali so mnogi žeje, lakote in strahu pod razvalinami. Nesreča je bila tem večja, ker je reka Tajo narasla v hipu za 40 čevljev in preplavila mesto. Pogrezali so se nasipi z ljudmi, ki so ondi izkali rešitve. Ko je voda upala, štrlele so iz valovja skale, katerih pred potresom ni bilo videti. Ob enem je nastal divji vrtnec, ki je vzdignil črne oblake prahu in zatemnil dnevno svetlobo. Ljudje so trepetali groze, češ, da se bliža sodni dan.

Drugi hujši sunljaj je trajal več minot ter zibal še stoječa poslopja, kakor vihar vrhove dreves. Pri tretjem sunku se ljudje niso mogli vzdržati na nogah in so popadali na tla. Da je bila nesreča polna, začelo je deževati, mesto pa goreti. Osem dni je ogenj divjal po razrušenem mestu. Okoli 40.000 ljudi je bilo ubitih in jih je umrlo vsled strahu, lakote in mraza.

Takoj so morali iz vseh krajev priti vojaki v Lizbono, da so pogasili ogenj, ranjene nosili iz razvalin, strahovali razbojnike in ljudem napravili šotorje. Ko je za silo bilo vse urejeno, dala je vlada mesto sezidati po novi osnovi tako, da je Lizbona še dandanes eno najlepših mest na svetu. Daj Bog, da se bode isto moglo reči za par let tudi o naši toliko skušeni Ljubljani!

Smešnica. A.: »To ni mogoče, da bi vidva bila že petdeset let oženjena!« — B.: »Kako da ne? Žena mene ima pet in dvajset let in jaz njo pet in dvajset. Ali ni to skupaj petdeset?«

Razne stvari.

(Naš milostljivi knezoškof) so se vedno bolni, ker se je vnelo tudi drugo koleno, katero pa je tudi že boljše. Upajmo in prosimo, da podeli ljubi Bog kmalu krepko zdravje!

(Potres v Ljubljani.) Kakor časniki poročajo, bil je v Ljubljani 30. aprila ob 7. uri zvečer precej močen, dve sekundi trajajoč potres. Tudi v noči pred 1. majem sta se čutila dva sunka. Vsled teh novih sunkov so se razpoke na zidovju razširile.

(Ces. namestnik), baron Kübeck, je dne 25. m. m. izdal oklic, v katerem sklicevaje se na velike škode vsled potresa v Ljubljani, ljubljanski okolici, v kamniškem, litijem in kranjskem okraju pozivlja vse štarske deželane, naj bi za ponesrečene kranjske sosedse nabirali mile darove.

(V prid Ljubljancem) bode v Gradcu društvo nemških prijateljev lepih umetnostij dne 6. maja ob 1/2 8. uri zvečer v deželnem dvorcu priredilo koncert; sodelovanje so obljubili najodličnejši graški umetniki.

(Koncert.) Zaradi neugodnega vremena pretečeno nedeljo se je preložil tamburaški koncert, katerega priredijo šentpavelski tamburaši v prid ponesrečenih Ljubljancem pri gospodu Sadniku pri Savinjskem mostu, na nedeljo 5. maja ob 4. uri popoldne. Na obilno udeležbo!

(Jezo na misijon) v stolnici je pokazala »Mariboržanka«, ker je prinesla lažnjivo poročilo, da se je na veliki petek v Pobržu obesil neki Anton Weber, ker

je znorel vsled spovedi pri tem misijonu. Revež se je res obesil, ali bil je že pol leta slaboumen in o misijonu stolnice niti ni videl. »Kajhar« bo gotovo tudi prinesel to laž, saj ga najbolj veseli, ako kako debelo objavi o duhovnikih.

(Cecilijino društvo) v Mariboru je letošnji koncert preložilo na danes teden, in bode torej ta koncert dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer v kazini.

(Sv. misijon) bode od 18. do 28. maja t. l. v Dobovi. Ker misijona v oni šupnji še nikoli ni bilo, ga ljudje že komaj pričakujejo.

(Lovska postava.) Poslanec dr. Scheicher je dne 27. aprila vprašal v državnem zboru poljedelskega ministra z ozirom na silno škodo, katero je v letošnji zimi na vrtovih in po vinogradih na Nižjeavstrijskem napravil zajec, kaj je minister ukrenil, da bodo kmetovalci dobili povrnjeno škodo in kedaj vendar bo že predložil državni zbornici načrt nove lovske postave.

(Krčme v Avstriji.) V vseh avstrijskih kronovinah je bilo koncem 1894. leta različnih krčem 188.524 žganjaren pa 25.726. Torej pride jedna krčma na 122, jedna žganjarija pa na 893 prebivalcev. Največ krčem je na Spodnjem Avstrijskem, največ žganjaren v Gališki.

(Pomoč Podsredčanom.) Gospod poslanec Miha Vošnjak je v državnem zboru dne 25. aprila stavil predlog za pomoč prebivalcem v Podsredi, kjer so vsled plaza nekateri trpeli veliko škode.

(Neverjetno.) V raznih listih se bere, da je neka žena v Varni v 24 urah povila sedmero otrok in sicer šest ženskih in jednega moškega. Na Ogerskem pa je neka ciganka porodila na jeden dan petero otrok.

(Štrajk.) V premogokopu v Velenju je 300 delavcev 29. aprila ustavilo delo. Okrajno glavarstvo v Slov. Gradcu je odposlalo na lice mesta političnega uradnika, da posreduje med delavci in lastnikom premogokopov.

(Za pol krajcarja) je bilo zarubljeno pohištvo neke žene v Szegedinu na Ogerskem, ker ni plačala davčne doklade v znesku 1/2 krajcarja, in dne 26. aprila prodano.

(Šmarnice) so ta mesec v stolni cerkvi v Mariboru vsak dan ob 7. uri zvečer. Mestni gospodje duhovniki razlagajo lavretanske litanije.

(Iz norišnice pobegnil.) Šestintridesetletni Martin Čretnik, doma iz Starega trga, je pobegnil pretekli petek iz norišnice v Kainbachu, in ga dozdaj niso mogli najti.

(Veliki plaz) se je v Boki pri Bologni udril z gore. Plaz meri pet štirjaških kilometrov. Uničil je vse, kar je bilo na poljih in podrl šest hiš. Ljudje so se pravočasno rešili.

(Nagla smrt.) Dne 25. aprila dopoldne je 58-letni posestnik Miha Cajnkar v Grlovi pri Ljutomeru gnoj nalagal, kar se naenkrat zgrudi mrtev na tla. Zadela ga je kap na možganih.

(Požar.) Dne 25. aprila je zgorela hiša in gospodarsko poslopje Franca Stramiča v Blagušu pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Ogenj je zatrosil 11letni hlapček.

(Četvorčki.) Kakor poroča karlovški lokalni list, je povila kmetica Kata Šošarič v Hrnetiču dne 27. m. m. štiri zdrave dečke, ki vsi živé.

(Velikanski požar) je v ponedeljek upepelil blizu Tarnowa na Gališkem ležeče mestece Wojnicz. Zgorelo je nad sto hiš in mnogo živine.

(Moč žuželk.) Neki francoski naravoznanec, ki je opazoval žuželke, je dognal, da so nekatere izmed njih izredno močne. Čebela na primer vleče v primeri s svojo velikostjo 30krat večjo težo nego konj, keber pa 21krat toliko. Znano je tudi, kako velike teže prevlačujejo časih neznatne mravlje.

(Nova knjiga.) Msg. Ignacij Orožen, stolni prošt v Mariboru, so spisali kratko zgodovino svoje rodovine ter jo izdali v tiskarni sv. Cirila pod imenom »Kačič-Orožnov rod«. Lična knjižica je spisana v prvi vrsti za spoštovano rodbino, ali tudi za druge bralce je zanimiva.

(Za varstvo posluha topničarjev.) Iz Monakovega se poroča, da je vojno ministerstvo odredilo za varstvo posluha topničarjev, da je odslej dovoljeno moštvu zamašiti si ušesa s predivom, kadar se vrše strelne vaje s krogliami.

(Vseh tunelov na svetu) je neki 1142 ter merijo 827 km. Od teh jih nekako 1000 služi železnicam, kateri merijo 563 km. Razun tega je 99 tunelov kanalov skozi gore v dolgosti 112 km. Pod vodo je 12 tunelov, ki pa merijo samo 14 km.

(Hajdinski občinski odbor) je dne 21. aprila ednoglasno sklenil, da sprejme č. g. Iv. Pavliča, sedaj kaplana v Pišecah, za častnega občana, in sicer za njih osebni trud za olepšanje in slikanje hajdinske farne cerkve.

(Zgodnja toča.) Dne 27. aprila t. l. ob 1/2 1. uri popoldne se je med gromom in bliskom v Velikem Gabru na Kranjskem in okolici vsula kot lešniki debela prav gosta toča, katera je do 10 minut padala, ter zemljo pobelila; povzročila je škodo na salati in na ravno zelenem drevju, kakor tudi na zeljnatih sadenicah.

(Ustavljen železniški promet.) Zaradi povodnji se je ustavil ves promet med Središčem in Čakovcem na južni železnici in med Radgono in Ljutomeroni na ondotni lokalni progi.

(Na shodu delavcev) v Slancah pri Teharjih je govoril zadnjo nedeljo znani socijalni demokrat Lud. Zadnik, krojač iz Celja, blizu dve uri. V Storah treba katol. delavskega društva! Na delo, vrli teharski rojaki!

(Mačka z osmimi nogami.) V Grebinju na Koroškem je vrgla mačka med drugimi mladiči jedno mačko, ki je imela osem nog. Čudna živalica pa ni ostala živa.

(Pazite na otroke.) Ko je 14. aprila v Braslovčah Franca Zupančič kuhala na ognjišču mleko, zagrabil njen 14 mesecev stari otrok pisker in si polije že vrelo mleko po licu. Vsled teh opeklin je otrok teden dni pozneje umrl v celjski bolnišnici.

(Mlad morilec) 16letni Jakubek, ki je na Dunaju 16. febr. t. l. zadavil neko ženo in je obropal, in njega sokrivec Mayer sta bila zaradi roparskega umora, oziroma zaradi udeležbe pri ropu obsojena; Jakubek na 20 let težke ječe, Mayer pa na tri leta.

(Nesreča v rudniku.) V Dennyju na Škotskem se je v rudniku primeril velikanski razpok plinov, ki je ubil 13 rudarjev, 163 jih pa več ali manj ranil. Mnogo rudarjev je še v rovu, ne vé se, ali jih bo moči rešiti.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Franc Hurt, kaplan v Starem trgu, je postal provizor v Št. Ilju pod Turjakom. — Umrl je dne 30. aprila t. l. č. g. Jožef Kočvar, župnik v Brežicah, v 52. letu svoje dobe vsled želodčnega raka. Naj v miru počiva!

(Priporočba.) Zavarovanja vseh vrst pri »Unio Catholica«, Gradec, Radecki-jeva cesta št. 1. Zastopniki na deželi se želijo.

Loterijne številke.

Trst 27. aprila 1895:	44, 66, 61, 85, 17
Line	11, 86, 40, 25, 54

Ponarejena črna svila.

Zažgi košček svile, katero hočeš kupiti. Ako je svila ponarejena, boš takoj spoznal: prava, pristno pobarvana svila se takoj strkoci, hitro vgasne ter pusti malo pepela, svitlorujave barve. Ponarejena svila, (ki postane kmalo mastna ter se stáre) po časi gori (posebno tlijo gornje nitke, ako so obložene z barvami) ter pusti temnorjav pepel, ki se pa ne sfrkoci, kakor pri pristni svili, ampak se skrči. Ako pepel pristne svile zmešaš, se spraši, pri ponarejeni pa ne. Tovarne za svilo G. Henneberg-a (c. in kr. dvor. lif.) v Zürich-u, pošiljajo rade obrazce svojega pristnega svilnatega blaga vsakemu in sicer posamezne bále in cele kose poštnine in carine prsto na dom.

2-5

Vabilo

k

občnemu zboru ormoške posojilnice

registrovane zadrage z neomejeno zavezo, ki se odredi na nedeljo, dne 12. maja 1895 ob 3. uri popoldne v čitalnici ormoški.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojnikovo, polaganje končnega računa in bilance za leto 1894.
2. Poročilo nadzorstva o računih in bilanci za leto 1894.
3. Predlog predstojništva in nadzorstva o porabi čistega dobička.
4. Volitev odbornštva in nadzornštva.
5. Slučajni predlogi.

Drugo vabilo:

Ako ob zgoraj navedeni uri ne bi bilo za sklepanje dosti navzočih udov, se koj s tem vabilom za ta slučaj nesklepčnosti prvega zborovanja odredi v smislu § 33 za družnih pravil drugo zborovanje na isti dan 12. maja t. l., pa ob 4. uri popoldne na istem mestu in z istim dnevnim redom, kakor je spredaj za prvo zborovanje odločen.

Ormož, 14. aprila 1895.

3-3

Vek. Krajnc.

Dr. J. Geršak.

Hiša se prodaja prostovoljno jako po ceni. Več se zve pri lastniku v Studencih pri Mariboru, Lembaška cesta št. 84.

2-3

Najboljše molitvenike

v slovenskem in nemškem jeziku, različno vezane, svilnat papir v 80 barvah, bliščeč papir eno- in dvobarven, zlat papir gladek in stiskan, cvetlični listi in drugi deli umetnih cvetlic, manchete za cvetlice in papir s čipkami priporočam na izbiro po nizki ceni 3-37

Andrej Plutzer,
(prej Edv. Fertinc)
gosposke ulice št. 3,
v Mariboru.

Hiša v lepem romantičnem kraju kozjanskega okr. blizu župnijske cerkve in šole, pripravna za gostilno in mesarijo z lepim gospodarstvenim poslopjem, rodov. njive in travniki, mnogo sadnega drevja, lep gozd in dobro obdelovan vinograd (vsega skupaj okoli 25 oralov) se takoj prodaja. Vse drugo se izve pri upravnistvu „Sl. Gosp.“

Uradne in trgovske

KUVERTE

s firmo priporočam

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Riebl

ordininira vsaki dan za zobobolne od 9—12. ure dopoldne in od 2—5. ure popoldne

v lastni hiši

vrtnice ulice (Gartengasse) št. 9 v Celji.

Ustavlja umetne zobe in zobovje z zlato, kavčuk ali platino podlogo brez vsakih bolečin in garantuje za najpopolnejšo izvršitev, enako najboljšim dunajskim ali graškim delom. To zobovje ne ovira čisto nič zvečenja ali govorjenja. Manjkajoče zobne-krone namesti z zlatim ali email kronami; plombovanje zob in vse zobne operacije izvrši brez bolečin in pri skrbi za plombo najbolja sredstva, za katerih trpežnost garantuje.

1-8

Za vsako faro, za vsaki poštno-uradni okraj in za vsako okolico, kjerkoli je ljudska šola, se razumna, spoštovana in krepostna oseba kot

opravnik in posrednik

proti ozira vrednemu postranskemu zaslužku od nekega avstrijskega finančnega zavoda prve vrste nastavlja. Ponudbe pod „III. 895“ Gradec poste restante.

13-25

Izvrstne starine

8 polovnjakov iz zapuščine vpok. župnika gosp. Janeza Antoliča se bode po dražbi prodajalo dopoldne 15. maja na Ptujski gori.

VABILO

k seji občnega zbora okrajne posojilnice v Ljutomeru.

Dnevni red:

1. Poročilo nadzornišva o računu za leto 1894.
2. Izločitev udov.
3. Izžrebanje in volitev pet udov nadzornišva.
4. Razni predlogi.

Seja bode v nedeljo dne 12. majnika t. l. v Fran-Jožefovi šoli v Ljutomeru in se začne ob 8. uri predpoldnem.

V Ljutomeru, dne 29. aprila 1895.

Kukovec, ravnatelj.

Vabilo.

Krajni šolski svet v Plešivci pri Šoštani daje na znanje, da bode dne 27. maja 1895, ob 1. uri popoldne tukaj očitna dražba zaradi stavbe novega šolskega poslopja. Razklican znesek je 4156 gld.

Povabljeni so vsi, kateri želijo delo prevzeti. Kdor prevzame, mora 10% od zneska kot vadij kraj. šol. svetu položiti.

Krajni šolski svet v Plešivci, dne 17. aprila 1895.

1-3

Prvosednik: Jurij Čanč.

Izvrstne c. kr. izklj. priv.

Škopilnice proti peronospori inženirja Živica,

katero so se splošno uvedle vled njih preprostosti, trpežnosti, lahke uporabe za vsako rejo trt itd. prodajajo, da-si so mnogo zboljšane, vendar po dosedanjih nizkih cenah.

Živic in družb. v Trstu.

Cenike odpošiljajo na zahtevanje franko.

Na vse c. kr. pošne urade pošiljajo popolne škopilnice franko, proti povzetju 10 gold.

Izdelujejo tudi stroje za prašenje z žveplom, neprestano delujoče stiskalnice itd.

Tinct. Stomach. comp.

Št. Jakobove želodčne kapljice so jako dobro domače zdravilo, pospešujejo prebavljanje in tek. Steklenica 60 kr. in 1 gld. 20 kr. Kot izvrstno domače zdravilo je znan dr. Lieber-jev živčni lek (Tinct. chinae nervitonica comp.) — Varnostna znamka + in sidro — Steklenica 1 gld., 2 gld. in 3 gld. 50 kr. Pripravlja se pravilno v lekarni

M. Fanta v Pragi. Glavna zaloga: lekarna sv. Ane v Bozenu in lekarna „pri zlatem medvedu“ v Gradcu. Dobiva se tudi v drugih lekarnah v Gradcu in Mariboru. 15-40

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

Štajerska deželna zdravilnica Rogaška slatina

Južne železnice postaja: Poličane. Sezona od 1. maja do 1. oktobra.

Zdravitev s pitno, toplisko in studeno vodo, s sirotko in z elektriko.

Prospekte razpošilja ravnateljstvo.

Slavnoznano glavberjevosolno slatino priporočajo najimenitniši zdravniki pri boleznih prebavnih in dihalnih organov in sicer:

Tempelj-izvirek kot najboljšo svežilno pijačo,
Styria-izvirek kot dobro zdravilo.

Svežo napolnjeno slatino razpošilja

1-10

Slatinarstvo v Rogatecu-Slatini.

Kneippova kava

v rudečih zavitkih s podobo župnikovo, nadomeštuje bobovo kavo.

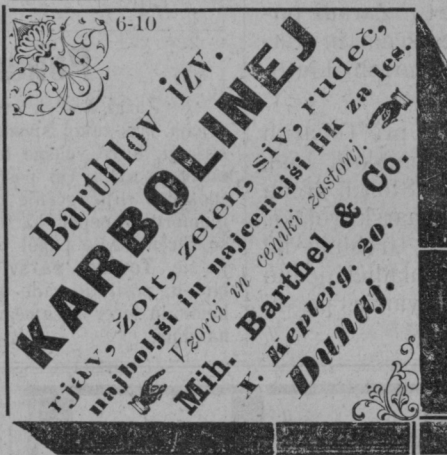
od bratov

Oelz

v Bregenz-u.

V kraje, kjer se naši pridelki ne dobé, razpošiljamo pošne zavitke po gld. 2-10.

4-10

Izborno postojnsko apno,

katero je prav masno in se jako dobro narašča, se prodaja prav po ceni v vsaki množini in vsakem času pri stalni apnenici

Jož. Šnajger v Postojni.

Cepljenje ameriških trt.

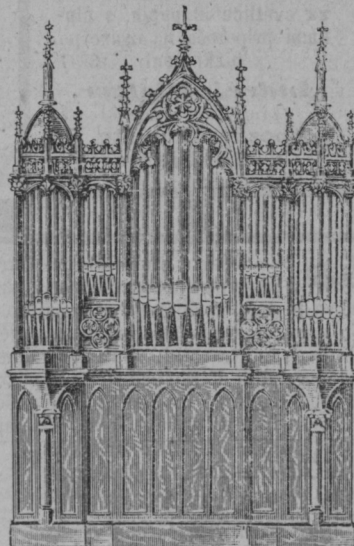
Dne 10. maja zjutraj ob 8. uri zboruje vinorejsko društvo za celjsko vinsko okolišče v Petrovčah. Ob 9. uri se vrši cepljenje ameriških trt na suho pod vodstvom strokovnjaka gosp. F. Matijašiča iz Ptuja.

P. t. prijatelji vinoreje se k temu cepilnemu tečaju uljudno vabijo. Odbor.

Jožef Brandl,

orgljarski mojster v Mariboru

Schmiderer-jeve ulice šte. 3.,

priporočuje se p. n. čast. duhovščini in spošt. cerkvenim predstojništvom za izdelovanje orgelj vsake velikosti, z vsemi v orgljarsstvu iznajdenimi novostmi. Poraba sapnikov na stoške in najbolj potrjenega cevopnevmatičnega sestava (Röhrenpneumatik), ki natančno deluje, piščalke se točno glasijo ter se lahko igra.

Povravnavanje klaviatur ni potrebno, zaklopki ne obvisé, kakor se pri drugih sistemih lahko zgodi. Pri večjih orgljah so tastature registrov, kolektiv-stopalniki, ki drug drugega odprejo ter pnevmatične gumbice na lahko cele vrste registrov od in zapró, ter olehkočijo igranje.

Upirajoč se na mnogoletne skušnje v vsem področju orgljarsstva, katere sem si pridobil v večjih izdelovalnicah na Avstrijskem in Nemškem, morem ustreči vsem zahtevam.

Poročila o novih orgljah in popravljenih so vedno pri rokah.

Vestna izpeljava, večletno jamstvo ter skromna cena se zagotovi.

2-10

Odgov. urednik B. Ferk.

Tisk tiskarne sv. Cirila.

(Odgov. J. Utorepec.)